

مشخصات لایحه

عنوان:

لایحه « تعیین عوارض تردد جهت مدیریت ترافیک و تقاضای سفر در

سال ۱۴۰۳ »

(مشمول بر ده ماده و چهارده تبصره)

یک فوریتی

اسناد پیوست لایحه

خلاصه مشخصات لایحه:

- ۱- عنوان لایحه: تعیین عوارض تردد جهت مدیریت ترافیک و تقاضای سفر در سال ۱۴۰۳
- ۲- حوزه پیشنهاد دهنده: معاونت حمل‌ونقل و ترافیک موضوع نامه شماره ۴۰۱۹۰۰ مورخ ۱۴۰۲/۱۰/۰۴ (ارسالی از طریق سامانه لوایح)
- ۳- گزارش توجیهی مطابق با بخشنامه ۵۸۷۸۲۳ مورخ ۱۴۰۲/۰۵/۲۸: ندارد دارد
- ۴- الزام قانونی / اسناد فرادست / مصوبه شورای اسلامی شهر:
 - ماده (۲) قانون درآمد پایدار و هزینه شهرداری‌ها و دهیاری‌ها ابلاغی ۱۴۰۱/۰۵/۱۱ و دستورالعمل اجرایی آن ابلاغی به شماره ۲۰۲۸۶۵ مورخ ۱۴۰۲/۰۹/۲۸ وزیر کشور
 - بندهای ۱۶ و ۲۶ ماده ۸۰ قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران مصوب ۱۳۷۵ با اصلاحات و الحاقات بعدی
 - ماده (۱۸) «قانون رسیدگی به تخلفات رانندگی» مصوب ۱۳۸۹ و تبصره (۳) الحاقی به ماده (۱۵) قانون مذکور ابلاغی ۱۴۰۱/۰۵/۱۱
 - ماده (۷) «قانون هوای پاک» مصوب ۱۳۹۶
- ۵- مفاد لایحه با قوانین و مقررات فرادست: مغایرت دارد مغایرت ندارد
- ۶- جلسه کارگروه تخصصی بررسی لوایح و طرح‌ها:
موضوع در هفتصد و ششمین جلسه مورخ ۱۴۰۲/۱۰/۱۸ کارگروه بررسی و با اصلاحاتی مورد تأیید قرار گرفت.

اسناد پیوست لایحه

متن لایحه:

«تعیین عوارض تردد جهت مدیریت ترافیک و تقاضای سفر در سال ۱۴۰۳»

مقدمه

با استناد به ماده هجدهم (۱۸) «قانون رسیدگی به تخلفات رانندگی» مصوب ۱۳۸۹ و تبصره سوم (۳) الحاقی به ماده پانزدهم (۱۵) قانون مذکور ابلاغی ۱۴۰۱/۰۵/۱۱ و همچنین ماده هفتم (۷) «قانون هوای پاک» مصوب ۱۳۹۶ و در اجرای تبصره دوم (۲) ماده سوم (۳) «آیین‌نامه اجرایی ماده هفتم قانون هوای پاک» مصوب ۱۳۹۷ هیئت وزیران، بند (الف) ذیل تبصره یکم (۱) ماده دوم (۲) «قانون درآمد پایدار و هزینه شهرداری‌ها و دهیاری‌ها» مصوب ۱۴۰۱، بند شانزدهم (۱۶) ماده هشتماد (۸۰) «قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران» مصوب ۱۳۷۵ با اصلاحات و الحاقات بعدی و با امعان نظر به مفاد ماده بیست و چهارم (۲۴) «دستورالعمل اجرایی عناوین عوارض و بهای خدمات» ابلاغی به شماره ۲۰۳۷۲۶ مورخ ۱۴۰۱/۰۹/۳۰ وزارت کشور و مصوبات شورای حمل‌ونقل و ترافیک شهر تهران نظیر مصوبات شماره (۳۹)، (۴۸)، (۵۰)، (۵۴) و (۵۶)، شهرداری تهران مکلف است از ابتدای سال ۱۴۰۳، نسبت به مدیریت ترافیک و تقاضای سفر با اعمال مدیریت هوشمند بر ورود یا تردد وسایل نقلیه در محدوده‌های ممنوعه‌ی تردد و محاسبه و وصول عوارض وفق مفاد این مصوبه اقدام نماید.

ماده یکم (۱): ورود یا تردد وسایل نقلیه به محدوده‌های طرح ترافیک و کنترل آلودگی هوا (مطابق مصوبه شماره (۵۴) شورای حمل‌ونقل و ترافیک شهر تهران) منوط به پرداخت عوارض و اخذ مجوز تردد موضوع این ماده است. عوارض تردد وسایل نقلیه مجاز (وفق تعریف تبصره یکم (۱) ماده یکم (۱) مصوبه) در هر یک از محدوده‌های فوق‌الذکر در هر روز برابر است با حاصل ضرب نرخ پایه عوارض به مبلغ هفتصد و سی و پنج هزار و هشتصد و چهل هزار (۷۳۵/۸۴۰) ریال (با احتساب بیست (۲۰٪) درصد عوارض توسعه حمل‌ونقل ریلی) در ضریب مربوط به محدوده تردد (جدول شماره یک (۱))، ضریب مربوط به ساعت تردد (جدول شماره دو (۲)) و ضریب مربوط به آلاینده‌ی وسیله نقلیه (جدول شماره سه (۳)). همچنین عوارض تردد وسایل نقلیه‌ای که به صورت غیرمجاز در محدوده‌های ممنوعه‌ی تردد موضوع این ماده تردد می‌نمایند در صورت تکمیل نبودن ظرفیت سقف مجاز تردد روزانه، مطابق حداکثر ضرایب پیش‌بینی شده وفق جداول ذیل محاسبه خواهد شد.

اسناد پیوست لایحه

جدول شماره یک (۱)-ضریب مربوط به محدوده تردد

ضریب	محدوده تردد	ردیف
۱/۵	محدوده طرح ترافیک (حلقه اول)	۱
۰/۷۵	محدوده کنترل آلودگی هوا (حلقه دوم) در روزهای غیرمجاز	۲
۱/۵	هر دو محدوده‌ی طرح ترافیک (حلقه اول) و کنترل آلودگی هوا (حلقه دوم)	۳

جدول شماره دو (۲)-ضریب مربوط به ساعت تردد

ضریب	ساعت تردد		ردیف
	آخرین خروج یا تردد	اولین ورود یا تردد	
۱/۵	ساعات اوج عصرگاهی (۱۶ تا ۱۹)	ساعات اوج صبحگاهی (۶:۳۰ تا ۱۰)	۱
۱	ساعات غیر اوج (قبل از ۱۶ یا بعد از ۱۹)	ساعات اوج صبحگاهی (۶:۳۰ تا ۱۰)	۲
۱	ساعات اوج عصرگاهی (۱۶ تا ۱۹)	ساعات غیر اوج (۱۰ به بعد)	۳
۱	ساعات اوج صبحگاهی (۶:۳۰ تا ۱۰)	ساعات اوج صبحگاهی (۶:۳۰ تا ۱۰)	۴
۱	ساعات اوج عصرگاهی (۱۶ تا ۱۹)	ساعات اوج عصرگاهی (۱۶ تا ۱۹)	۵
۰/۷	ساعات غیر اوج (قبل از ۱۶ یا بعد از ۱۹)	ساعات غیر اوج (۱۰ به بعد)	۶

* با تغییر ساعت خاتمه ۱۹ در نیمه دوم سال، ساعت مصوب شورای حمل و نقل و ترافیک شهر تهران ملاک محاسبه می‌باشد.

اسناد پیوست لایحه

جدول شماره سه (۳) - ضریب مربوط به آلاینده‌گی وسیله نقلیه

ردیف	نوع وسیله نقلیه بر اساس میزان آلاینده‌گی	ضریب
۱	وسایل نقلیه هیبریدی	۰/۱
۲	وسایل نقلیه برقی	۰
۳	وسایل نقلیه دارای گواهی معاینه فنی برتر تهران	۰/۸
۴	وسایل نقلیه دارای گواهی معاینه فنی معتبر از مراکز معاینه فنی تهران (در صورت ایجاد دسترسی لازم از سامانه سیمفا)	۰/۹
۵	وسایل نقلیه دارای گواهی معاینه فنی معتبر	۱

تبصره یکم (۱): «وسیله نقلیه مجاز» به خودروهایی اطلاق می‌شود که مطابق ضوابط و مقررات قانونی دارای معاینه فنی معتبر بوده و فاقد بدهی عوارض سالیانه خودرو باشند و نسبت به انجام ثبت‌نام در سامانه «تهران من» (my.tehran.ir) اقدام نموده و در سقف مجوزهای ورودی روزانه (مصوب شورای حمل‌ونقل و ترافیک شهر تهران) نسبت به رزرو مجوز ورود به محدوده طرح ترافیک اقدام نمایند.

تبصره دوم (۲): شهرداری تهران مکلف است در صورت رزرو مجوز روزانه ورود در طرح ترافیک و عدم ورود در محدوده‌ی مذکور، نسبت به دریافت معادل بیست درصد (۲۰٪) نرخ پایه از متقاضیان اقدام نماید.

تبصره سوم (۳): شهرداری تهران (سازمان حمل‌ونقل و ترافیک) مجاز است به ازای هر پلاک ثبتی، عوارض تردد یک خودروی متعلق به ساکنین محدوده‌های طرح و ترافیک و کنترل آلودگی هوا که در سامانه «تهران من» ثبت‌نام و عوارض سالیانه خودرو و بدهی عوارض تردد در محدوده‌ی طرح ترافیک و کنترل آلودگی هوا خودروی خود را در تهران پرداخت کرده باشند، جهت صدور مجوز تردد به محدوده‌های مذکور، متناسب با محدوده مرتبط با محل سکونت را با ضریب پنجم (۰/۵) محاسبه و اعمال نماید.

تبصره چهارم (۴): به ازای صدور «مجوز سالیانه تردد در محدوده طرح ترافیک در کل سال»، برای هر خودرو به میزان سه میلیون و نهصد و سی‌وهفت هزار و نهصد و بیست (۳/۹۳۷/۹۲۰) ریال بابت بهای خدمات اخذ می‌گردد.

تبصره پنجم (۵): به‌منظور رعایت سقف ورود وسایل نقلیه در محدوده طرح ترافیک (حلقه اول) مطابق ضوابط مصوب شورای ترافیک شهر تهران، شهرداری تهران (سازمان حمل‌ونقل و ترافیک) مکلف است به‌محض تکمیل ظرفیت، نسبت به اطلاع‌رسانی به شهروندان از طریق سامانه و نرم‌افزار تهران من اقدام نموده و از پذیرش تقاضای مجوز روزانه مزاد خودداری نماید. شهرداری تهران (سازمان حمل‌ونقل و

اسناد پیوست لایحه

ترافیک) مکلف است خودروی وارد شده غیرمجاز را جهت اعمال قانون به پلیس راهور تهران معرفی نماید.

ماده دوم (۲): عوارض تردد وسایل نقلیه بیماران خاص و افراد دارای معلولیت جسمی و حرکتی که انجام فعالیت‌ها، وظایف شغلی و امور درمانی ایشان مستلزم ورود به محدوده‌های طرح ترافیک و کاهش آلودگی هوا می‌باشد در سقف مجوزهای ورودی در کل سال با اعمال ضریب یک‌دهم (۰/۱) تعیین و محاسبه می‌شود.

تبصره: وسایل نقلیه با پلاک ویلچر (ژ) که انجام فعالیت‌ها، وظایف شغلی و امور درمانی ایشان مستلزم ورود به محدوده‌های ممنوعه‌ی تردد است، مشمول پرداخت عوارض موضوع این مصوبه نمی‌باشند.

ماده سوم (۳): به شهرداری تهران (سازمان حمل‌ونقل و ترافیک) اجازه داده می‌شود حداکثر پنج درصد (۵٪) از کل مجوزهای صادره را در موارد خاص با اعمال ضریب یک‌دهم (۰/۱) محاسبه و صادر کند. نحوه تعیین موارد خاص از جمله خبرنگاران، روزنامه‌نگاران و عکاسان خبری به‌موجب دستورالعملی که به تائید کمیسیون مشترک متشکل از کمیسیون عمران و حمل‌ونقل و کمیسیون فرهنگی و اجتماعی شورای اسلامی شهر تهران می‌رسد، تعیین می‌شود.

تبصره: به شهرداری تهران اجازه داده می‌شود به خبرنگارانی که از سهمیه تخصیص یافته استفاده نکرده یا فاقد خودرو می‌باشند، کارت بلیت الکترونیک رایگان یک (۱) ساله جهت استفاده از وسایل نقلیه عمومی اختصاص دهد.

ماده چهارم (۴): به شهرداری تهران اجازه داده می‌شود عوارض ورود و تردد در محدوده‌های ترافیکی موضوع ماده یکم (۱) این مصوبه را با رعایت سقف مجوزهای ورودی به محدوده‌های مذکور برای جانبازان بیست‌وپنج درصد (۲۵٪) و بالاتر با ارائه تأییدیه بنیاد شهید و امور ایثارگران، با ضریب صفر محاسبه نماید.

ماده پنجم (۵): عوارض تردد خودروهای مذکور در جدول ذیل که در زمینه جابه‌جایی مسافر فعالیت نموده و در سامانه تهران من ثبت‌نام و دارای پروانه فعالیت از شهرداری تهران باشند، در سقف مجوزهای مصوب شورای حمل‌ونقل و ترافیک شهر تهران به شرح جدول زیر محاسبه و اعمال می‌گردد:

اسناد پیوست لایحه

جدول شماره چهار (۴) - ضریب خودروهای مجاز ارائه‌دهنده خدمات جابه‌جایی مسافر

ردیف	نوع خودروها	ضریب
۱	خودروهای آژانس و مؤسسات اتومبیل کرایه	۰/۶
۲	خودروهای سواری مجاز پلاک (ع) تهران مشروط به ثبت‌نام در سامانه «تهران من»	۰/۳
۳	خودروهای مینی‌بوس و اتوبوس مجاز پلاک (ع) تهران مشروط به ثبت‌نام در سامانه «تهران من»	.
۴	خودروهای مجاز سرویس مدارس در روزهای تحصیلی و آموزشگاه‌های رانندگی	۰/۳

ماده ششم (۶): عوارض تردد وسایل نقلیه باری پلاک تهران (وانت‌بارها و کامیونت‌های تا سقف شش تن) که دارای پروانه فعالیت از شهرداری تهران می‌باشند، حسب نوع ناوگان، ظرفیت ناوگان و نوع باربرگ دریافتی مطابق جدول ذیل تعیین و محاسبه خواهد شد:

جدول شماره پنج (۵) - ضریب عوارض وانت‌بارها و کامیونت‌ها (تا سقف ۶ تن)

ردیف	نوع ناوگان باری پلاک تهران	ظرفیت ناوگان	تسهیلات پایه		تسهیلات برتر	
			ضریب	دریافت باربرگ	ضریب	دریافت باربرگ
۱	وانت پلاک عمومی	زیر ۳/۵ تن	صفر	در صورت دریافت باربرگ	صفر	در صورت دریافت باربرگ
۲	وانت پلاک شخصی	زیر ۳/۵ تن	۰/۳	در صورت دریافت باربرگ حقوقی	۰/۱۵	در صورت دریافت حداقل سه باربرگ حقوقی همراه با ارسال اطلاعات مکانی
			۰/۶۵	در صورت دریافت باربرگ حقیقی	۰/۴۵	در صورت دریافت سه باربرگ حقیقی همراه با ارسال اطلاعات مکانی
۳	کامیونت	بین ۳/۵ تا ۶ تن	۰/۴	در صورت دریافت باربرگ حقوقی	۰/۲۵	در صورت دریافت سه باربرگ حقوقی همراه با ارسال اطلاعات مکانی
			۰/۹	در صورت دریافت باربرگ حقیقی	۰/۷۵	در صورت دریافت سه باربرگ حقیقی همراه با ارسال اطلاعات مکانی

اسناد پیوست لایحه

تبصره: وسایل نقلیه باری در صورتی مشمول تسهیلات برتر می‌باشند که در هر روز حداقل سه باربرگ همراه با ارسال اطلاعات مکانی و زمانی آن تردد از طریق GIS یا هر طریق دیگر به سامانه بارانه شهرداری تهران، صادر نماید. همچنین تا زمان فراهم شدن زیرساخت‌های لازم توسط شهرداری جهت ارسال اطلاعات مکانی و زمانی تردد، صدور حداقل سه باربرگ در روز برای برخورداری از تسهیلات برتر ملاک عمل خواهد بود.

ماده هفتم (۷): عوارض صدور مجوز روزانه ورود به محدوده کامیون ممنوع در شهر تهران در موارد خاص (موضوع مصوبه سی و نهمین (۳۹) جلسه شورای حمل‌ونقل و ترافیک مورخ ۱۳۹۵/۱۰/۱۱ و مواد (۳) و (۱) مصوبات شماره (۵۶) و (۶۴) شورای حمل‌ونقل و ترافیک شهر تهران مورخ ۱۳۹۸/۱۰/۲۴) که به تشخیص سازمان مدیریت حمل‌ونقل بار و پایانه‌های مسافری شهر تهران صادر می‌شود، به شرح جدول ذیل تعیین می‌گردد.

جدول شماره شش (۶) - عوارض کامیون‌های بالای شش تن ظرفیت (ارقام به ریال)

ردیف	سن ناوگان	عوارض صدور مجوز روزانه در موارد خاص (مشروط به دریافت باربرگ)
۱	تا ۵ سال	۵۰۰/۰۰۰
۲	۵ سال تا ۱۵ سال	۷۰۰/۰۰۰
۳	۱۵ سال به بالا	۹۰۰/۰۰۰

تبصره یکم (۱): به استناد جزء (۲) ردیف (۴) جدول شماره یک (۱) «دستورالعمل اجرایی عناوین عوارض و بهای خدمات» ابلاغی به شماره ۲۰۳۷۲۶ مورخ ۱۴۰۱/۰۹/۳۰ وزارت کشور، تردد شبانه وسایل نقلیه باری در محدوده‌ی کامیون ممنون شهر تهران از ساعت (۲۳) الی ساعت (۶)، در صورت عدم دریافت باربرگ و یا تردد خارج از مسیر تعیین شده در باربرگ، مشمول پرداخت عوارض به میزان نهصد هزار (۹۰۰/۰۰۰) ریال بوده و در صورت دریافت باربرگ، عوارض مذکور برای وسایل نقلیه مذکور با ضریب صفر محاسبه می‌گردد.

تبصره دوم (۲): کامیون‌های حامل سوخت و آرد مشمول پرداخت عوارض صدور مجوز روزانه نبوده و صرفاً مکلف به دریافت باربرگ خواهند بود.

تبصره سوم (۳): صدور مجوز تردد برای کامیون‌ها در ساعات مجاز تردد، منوط به دارا بودن معاینه فنی معتبر و اخذ مجوز از سامانه حمل‌ونقل بار و کالای شهرداری تهران (بارانه) است. همچنین، تردد کامیون‌های بالای شش (۶) تن ظرفیت در محدوده‌های طرح ترافیک و کنترل آلودگی هوا، مستلزم پرداخت عوارض و ضرایب مذکور در ماده یکم (۱) این مصوبه نیز می‌باشد.

اسناد پیوست لایحه

ماده هشتم (۸): در اجرای ماده هفتاد و چهارم (۷۴) «قانون شهرداری»، شهرداری تهران موظف است به منظور جبران عوارض ناشی از ورود یا تردد غیرمجاز وسایل نقلیه در محدوده‌های موضوع این مصوبه، نسبت به شناسایی وسایل نقلیه‌ای که عوارض موضوع این مصوبه را پرداخت نکرده‌اند اقدام و بدهی دارنده وسیله نقلیه بابت عوارض پرداخت نشده را به حساب وی منظور و به آخرین شماره تلفن مالک ثبت شده در سامانه تهران من، پیامک کند. وفق ماده دهم (۱۰) «قانون درآمد پایدار و هزینه شهرداری‌های و دهیاری‌ها» ابلاغی سال ۱۴۰۱، مالکان وسایل نقلیه مکلف‌اند ظرف مدت ده روز کاری از تاریخ دریافت پیامک بدهی عوارض‌های موضوع این مصوبه، نسبت به پرداخت و تسویه بدهی اعلامی اقدام نمایند؛ در صورت عدم پرداخت بدهی، به صورت ماهیانه دو درصد (۰.۲٪) و تا سقف بیست و چهار درصد (۰.۲۴٪) سالیانه، جریمه بدهی بر میزان بدهی اعلامی افزوده خواهد شد. بدهی عوارض‌های موضوع این مصوبه به‌عنوان دیون معوق به حساب پلاک مربوطه ثبت و در اجرای ماده (۲۹) «قانون رسیدگی به تخلفات رانندگی» مصوب ۱۳۸۹، نقل و انتقال خودرو منوط به پرداخت آن خواهد بود.

تبصره یکم (۱): با استناد به ماده هجدهم (۱۸) «قانون رسیدگی به تخلفات رانندگی» مصوب ۱۳۸۹ با اصلاحات و الحاقات بعدی و نیز تبصره یکم (۱) ماده واحده «قانون الحاق سه تبصره به بند (۱۲) ماده چهارم (۴) قانون نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۶۹»، پلیس راهنمایی و رانندگی تهران بزرگ مکلف است نسبت به اعمال قانون وسایل نقلیه متخلف از ضوابط مقرر در این مصوبه در خصوص تردد غیرمجاز در محدوده‌های موضوع مصوبه اقدام نماید.

تبصره دوم (۲): شهرداری تهران (سازمان حمل و نقل و ترافیک) مجاز است حداکثر سه درصد (۰.۳٪) از درآمد ناشی از مدیریت محدوده‌های موضوع این مصوبه را در راستای بهبود اجرای طرح، تقویت و پشتیبانی لجیستیکی و نیروی انسانی برای پلیس راهور تهران بزرگ به منظور اجرای کامل طرح و همچنین وصول مطالبات هزینه کند. دستورالعمل اجرایی موضوع این تبصره ظرف مدت سه ماه از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این مصوبه به تصویب کمیسیون عمران و حمل و نقل شورای اسلامی شهر تهران خواهد رسید.

تبصره سوم (۳): شهرداری تهران موظف است پلاک وسایل نقلیه‌ای که به صورت غیرمجاز در محدوده‌های موضوع این مصوبه تردد می‌نمایند را جهت اعمال قانون به پلیس راهور اعلام نماید. تخصیص درآمد موضوع تبصره دوم (۲) این ماده به پلیس راهنمایی و رانندگی، منوط به همکاری کامل پلیس راهنمایی و رانندگی شهر تهران در اجرای مفاد این مصوبه می‌باشد.

ماده نهم (۹): شهرداری تهران (سازمان حمل و نقل و ترافیک) مکلف است نسبت به اختصاص مجوز سالانه تردد در محدوده‌های موضوع ماده یکم (۱) این مصوبه در قالب سهمیه در خصوص اشخاص متقاضی در چارچوب ضوابط این مصوبه اقدام نموده و بر اساس نرخ پایه عوارض و متوسط ضرایب مذکور

اسناد پیوست لایحه

در ماده یکم (۱)، با اعمال ضریب حداقل شصت و پنج صدم (۰/۶۵) مبلغ را محاسبه و در ابتدای سال دریافت نماید. تبصره چهارم (۴) ماده یکم (۱) این مصوبه شامل این گونه سهمیه‌ها نمی‌گردد. همچنین به شهرداری تهران اجازه داده می‌شود نسبت به تهیه بسته‌های اعتباری کمتر از یک سال برای صدور مجوز ورود و تردد در محدوده‌های موضوع ماده یکم (۱) با اعمال ضریب حداقل هشت‌دهم (۰/۸) اقدام نماید.

ماده دهم (۱۰): شهرداری تهران مکلف است گزارش و مستندات عملکرد و آثار این مصوبه را هر شش ماه یک بار به شورای اسلامی شهر تهران ارائه نماید.

اسناد پیوست لایحه

گزارش توجیهی:

۱. مبانی زیست‌محیطی و مالی؛

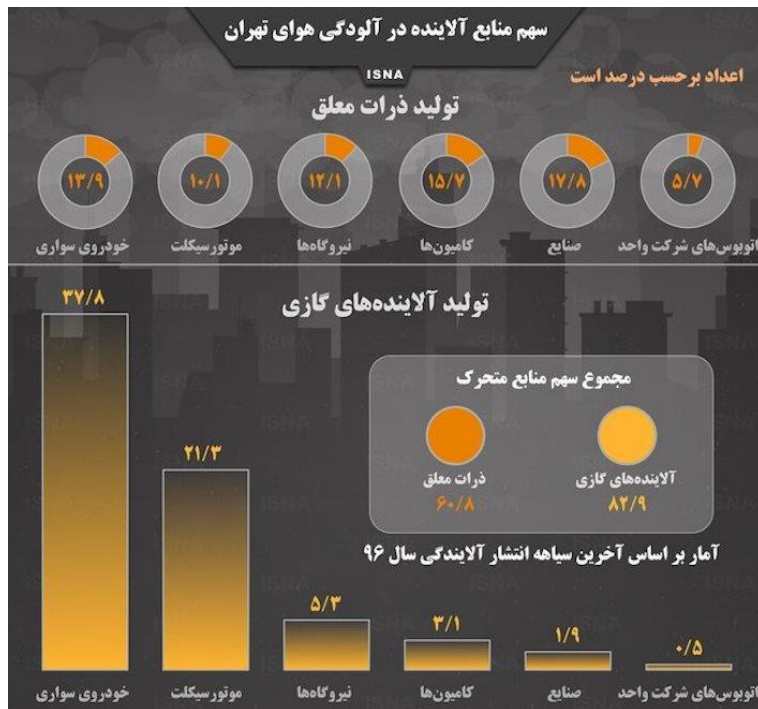
شهر تهران به دلایل مختلف نظیر رشد روزافزون جمعیت، افزایش چشمگیر حجم خودرو، وجود مراکز عمده کار و تجارت به همراه مراکز سیاسی، شرایط توپوگرافی و اقلیمی و همچنین استقرار در میان رشته‌کوه‌ها، از شرایط خاصی نسبت به سایر شهرهای کشور برخوردار بوده است. روزانه میزان جابجایی بار و مسافر در پایتخت بسیار زیاد بوده که این امر مستلزم استفاده از میلیون‌ها خودروی شخصی و عمومی و همچنین سایر روش‌های حمل‌ونقل می‌باشد. تمام شرایط مذکور باعث می‌گردد تا پتانسیل بالایی برای تولید و تجمع آلاینده‌های هوا در این شهر فراهم گردد.

این شهر طی سال‌های اخیر با مشکلات عدیده‌ای از جمله ترافیک سنگین معابر در سطح شهر، افزایش زمان تأخیر افزایش آلودگی هوا و مصرف سوخت روبه‌رو بوده است. آلودگی هوای تهران به‌عنوان یکی از معضلات زیست‌محیطی شهروندان تهرانی تلقی می‌گردد که نتایج نامطلوبی به همراه داشته است.

کنترل آلودگی از منبع انتشار آن نقشی بسیار مهمی در کاهش تولید آلاینده‌های زیست‌محیطی دارا می‌باشد. روش‌هایی مانند از رده خارج نمودن خودروهای فرسوده، حذف موتورهای کاربراتوری، نصب فیلترهای ذرات و دوده در خروجی وسایل نقلیه و صنایع، ایجاد مناطق کم انتشار و اهمیت دادن به معاینه فنی انواع وسایل نقلیه به همراه ترویج وسایل نقلیه عمومی و گرایش به حمل‌ونقل پاک، از جمله راهکارهای کاهش آلودگی هوا می‌باشد.

اسناد پیوست لایحه

بر اساس آخرین گزارش انتشار آلاینده‌های شهر تهران برای سال مبنای ۱۳۹۶، خودروهای سواری شهر تهران از چهار طریق موجب تولید و انتشار ذرات معلق در هوای شهر تهران می‌شوند. بخشی از ذرات از آگزوز خودروهای سواری خارج شده و بخش دیگری ناشی از سایش لنت ترمز، تایر و سطح جاده می‌باشد. بر اساس سهم‌بندی منابع آلاینده شهر تهران، خودروهای سواری به‌تنهایی سهم ۱۴ درصدی در تولید ذرات معلق در شهر تهران دارند. علاوه بر آن گازهای آلاینده خروجی از آگزوز خودروهای سواری بنزینی تأثیر مستقیمی در تولید ذرات معلق ثانویه داشته که در جو شکل می‌گیرند. سهم خودروهای سواری بنزینی در تولید گازهای آلاینده شهر تهران نیز در حدود ۳۸٪ می‌باشد که نشان می‌دهد خودروهای سواری بنزینی از مهم‌ترین منابع آلاینده در شهر تهران بوده و کاهش تردد آن‌ها در سطح شهر باعث کاهش آلودگی هوای شهر تهران خواهد شد.

محدوده‌های مرکزی شهرهای بزرگ با عنوان مراکز تجاری-اداری، به دلیل تمرکز مراکز اداری و تجاری و تحویلی در آن‌ها نقطه جذب شمار بالایی از سفرهای روزانه این شهرها هستند. درصد جذب سفرهای تحویلی و کاری به این محدوده‌ها نسبت به کل سفرهای شهری تا حدی زیاد است که با مدیریت آن‌ها می‌توان علاوه بر تأثیر مثبت ترافیکی در خود محدوده‌ها، در کل محدوده شهری نیز از نظر ترافیکی و آلودگی هوا اثر قابل‌ملاحظه‌ای ایجاد کرد. از این‌رو، امروزه در بسیاری از شهرهای بزرگ دنیا، شیوه‌هایی از مدیریت ترافیکی سفرهای انجام شده به این محدوده‌ها از محدودیت تردد تا قیمت‌گذاری کاملاً دینامیک با کمک فناوری‌های مدرن اجرا می‌شود. تهران نیز از این قاعده مستثنی نبوده و

اسناد پیوست لایحه

محدودیت‌های ترافیکی وضع شده برای تردد خودروهای شخصی در محدوده‌های مرکزی شهر و همچنین محدودیت‌های ترافیک مربوط به کامیون‌ها در سطح شهر در همین راستا است.

در خصوص سازوکار محاسبه نرخ عوارض تردد در محدوده‌های طرح ترافیک و کاهش آلودگی هوا؛ لازم به توضیح است که با توجه به لزوم متغیر بودن نرخ عوارض تردد در محدوده‌های مذکور به منظور مدیریت تردد بر اساس شاخصه‌های محدوده‌ی تردد، ساعت تردد، میزان آلاینده‌ی و زمان پرداخت، نرخ پایه عوارض در لایحه پیشنهادی برای سال آینده با چهل درصد افزایش نسبت به سال ۱۴۰۲ تعیین و پس از اعمال ضرایب مربوط به شاخصه‌های مذکور در نرخ پایه، میزان نهایی نرخ عوارض تردد به دست می‌آید.

همچنین با عنایت به لزوم حمایت و ارتقاء خدمات مراکز معاینه فنی شهر تهران، در لایحه ارسال برای نخستین بار جهت وسایل نقلیه‌ای که دارای برگه معاینه فنی معتبر از مراکز خدمات معاینه فنی شهر تهران باشند، به میزان ده درصد (۱۰٪) تخفیف پیش‌بینی شده است؛ بدیهی است تخفیف فوق در صورت دسترسی لازم شهرداری تهران به سامانه سیمفا و امکان پشتیبانی آنلاین سرویس‌های هوشمند سازمان فاوا و سامانه سیمفا امکان‌پذیر خواهد بود. تخفیف معاینه فنی برتر نیز کمافی‌السابق برای شهروندان محترم برقرار بوده و در صورتی که شهروندان دارای معاینه فنی برتر از مراکز معاینه فنی تهران باشند، به میزان بیست درصد (۲۰٪) تخفیف دریافت خواهند نمود.

۲. مبانی حقوقی؛

تا پیش از تصویب «قانون هوای پاک» در سال ۱۳۹۶، ماده ششم (۶) «قانون نحوه‌ی جلوگیری از آلودگی هوا» مصوب ۱۳۷۴ و آیین‌نامه اجرایی آن به‌عنوان مستندات قانونی اعمال مدیریت تردد ملاک عمل بود که بعدها با تصویب «قانون رسیدگی به تخلفات رانندگی» در سال ۱۳۸۹، ماده هجدهم (۱۸) این قانون نیز به استنادات قانونی این موضوع اضافه گردید. لیکن پس از تصویب «قانون هوای پاک» در سال ۱۳۹۶ و نسخ «قانون نحوه‌ی جلوگیری از آلودگی هوا» و متعاقباً تصویب و ابلاغ آیین‌نامه‌های اجرایی قانون هوای پاک، ماده هفتم (۷) قانون فوق‌الذکر و همچنین «آیین‌نامه اجرایی ماده هفتم قانون هوای پاک» در کنار ماده هجدهم (۱۸) «قانون رسیدگی به تخلفات رانندگی» به‌عنوان مستندات فعلی موضوع مدیریت تردد مناطق ممنوعه‌ی تردد قرار دارند.

بر همین مبنا، به‌موجب ماده هجدهم (۱۸) «قانون رسیدگی به تخلفات رانندگی» مصوب ۱۳۸۹ مجلس شورای اسلامی، شهرداری تهران مطابق ضوابط تعیین شده توسط شورای عالی هماهنگی ترافیک شهرهای کشور، مصوبات شورای حمل‌ونقل و ترافیک شهر تهران و مصوبات شورای اسلامی شهر تهران نسبت به اعمال سیاست‌های ترافیکی در خصوص کاهش آلودگی هوا و کنترل ترافیک از طریق مدیریت

اسناد پیوست لایحه

ورود و تردد در محدوده‌های تعیین شده شهر اقدام می‌نماید. علاوه بر ضوابط قانونی پیش گفته، وفق بند (الف) ماده یکم (۱) «آیین‌نامه اجرایی ماده هفتم (۷) قانون هوای پاک مصوب ۱۳۹۶» مصوب ۱۳۹۷ هیئت محترم وزیران، «محدوده‌های جغرافیایی مشخص در داخل محدوده شهر که عبور و مرور برای تمام یا برخی از وسایل نقلیه موتوری به صورت دائم یا موقت در آن‌ها ممنوع است» به عنوان محدوده ممنوعه تردد تعریف شده است که مطابق ماده دوم (۲) آیین‌نامه مذکور، این محدوده‌ها در شهر تهران، «با پیشنهاد شهرداری تهران یا پلیس راهنمایی و رانندگی و تأیید شورای حمل‌ونقل و ترافیک شهر تهران و با رعایت ضوابط شورای عالی هماهنگی ترافیک شهرهای کشور انجام می‌شود». همچنین به موجب ماده سوم (۳) آیین‌نامه فوق‌الذکر، «وسایل نقلیه مجاز به ورود یا تردد در محدوده‌های ممنوعه تردد، باید دارای مجوز از شهرداری مربوط باشند».

همچنین «شورای حمل‌ونقل و ترافیک شهر تهران» در مواد دوازدهم (۱۲) و سیزدهم (۱۳) صورت‌جلسه شماره (۳۹) شورای ترافیک تهران در خصوص مدیریت تردد کامیون‌ها در مناطق کامیون ممنوع و در مصوباتی نظیر مصوبات شماره (۴۸)، (۵۴) و (۵۶) در خصوص تعیین ضوابط ورود و تردد وسایل نقلیه در مناطق مرکزی شهر تهران ضوابطی را مشخص کرده است.

با عنایت به توضیحات فوق‌الذکر و ماده هجدهم (۱۸) «قانون رسیدگی به تخلفات رانندگی» مصوب ۱۳۸۹ و تبصره سوم (۳) الحاقی به ماده پانزدهم (۱۵) قانون مذکور ابلاغی ۱۴۰۱/۰۵/۱۱ و همچنین ماده هفتم (۷) «قانون هوای پاک» مصوب ۱۳۹۶ و در اجرای تبصره دوم (۲) ماده سوم (۳) «آیین‌نامه اجرایی ماده هفتم قانون هوای پاک» مصوب ۱۳۹۷ هیئت‌وزیران، بند (الف) ذیل تبصره یکم (۱) ماده دوم (۲) «قانون درآمد پایدار و هزینه شهرداری‌ها و دهیاری‌ها» مصوب ۱۴۰۱، بند شانزدهم (۱۶) ماده هشتادم (۸۰) «قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران» مصوب ۱۳۷۵ با اصلاحات و الحاقات بعدی و با امعان نظر به مفاد ماده بیست و چهارم (۲۴) «دستورالعمل اجرایی عناوین عوارض و بهای خدمات» ابلاغی به شماره ۲۰۳۷۲۶ مورخ ۱۴۰۱/۰۹/۳۰ وزارت کشور و مصوبات شورای حمل‌ونقل و ترافیک شهر تهران نظیر مصوبات شماره (۳۹)، (۴۸)، (۵۰)، (۵۴) و (۵۶)، **لایحه «تعیین عوارض تردد جهت مدیریت ترافیک و تقاضای سفر در سال ۱۴۰۳»** با قید یک‌فوریت جهت سیر مراحل و تشریفات تصویب در شورای محترم اسلامی شهر تهران ایفاد می‌گردد.